

Datum: 2021-06-16
Handläggare: Cecilia Knutsson
Direktnr:
Diariennr: 2021.009 ÖN

Överförmyndarnämnden

Kommunrevisionens granskning av kommunens överförmyndarverksamhet

Ärendebeskrivning

På uppdrag av de förtroendevalda revisorerna i kommunen har KPMG genomfört en granskning av kommunens överförmyndarenhet under 2020.

Revisionen har bedömt att ett antal punkter behöver ses över i verksamheten. KPMG:s sammanfattande slutsats är att det finns ett behov av ett förbättrings- och utvecklingsarbete. I faktagranskningen som gjordes våren 2021 har det framkommit att det pågår ett förbättringsarbete, samt att kommunfullmäktige har beslutat om en avtalsbaserad förvaltningssamverkan med Lerums överförmyndarverksamhet som ska inledas under 2021.

Revisorerna har överlämnat revisionsrapporten till överförmyndarnämnden för yttrande med följande frågeställning:

- Med avseende på den genomförda granskningen, vilka åtgärder avser ni att genomföra?
Svaret ska vara revisorerna tillhanda senast den 24 september 2021.

Förvaltningens yttrande

Kommunledningskontoret har tagit del av rapporten och delar i stort revisionens slutsatser. Utifrån att ett antal förbättringsåtgärder redan har vidtagits sedan granskningen genomfördes 2020, samt att det pågår ett intensivt utvecklingsarbete i samband med uppstarten av den nya förvaltningssamverkan med Lerum, så är utgångspunkten idag inte samma som den var vid granskningen.

Den nya förvaltningssamverkan med Lerum, som sätts den 1 oktober 2021, syftar till att förstärka och förbättra överförmyndarnämndens verksamhet. Idag samverkar över 60 procent av Sveriges kommuner inom överförmyndarfrågor på något sätt. Att gå samman i större tjänstemannaorganisationer inom överförmyndarområdet kommer att skapa bättre förutsättningar att utöva tillsyn, förstärka internkontroll och utöka kontrollmål, erbjuda utbildning och rekrytering av gode män och förvaltare, samt utveckla gemensamma rutiner. Sammanslagningen ska säkerställa en rättssäker, ändamålsenlig och effektiv handläggning vilket skapar bättre förutsättningar för både Alingsås och Lerums överförmyndarverksamhet.

I detta arbete pågår redan i dagsläget ett intensivt arbete med att skapa en gemensam struktur för det fortsatta arbetet. Det innebär att det görs en översyn av reglemente, delegationsordning, dokumenthanteringsplan, rutiner, väsentlighets- och riskanalys, utökad internkontroll och kontrollmål, samt rutiner och en gemensam handbok. I september kommer överförmyndarnämnden ges möjlighet att fatta beslut om en reviderad delegationsordning. Angående frågan om för långt gående delegation så är möjligheterna till delegering relativt långtgående inom överförmyndarområdet. Delegeringen ger förutsättningar för en snabbare handläggning när det gäller myndighetsutövning, dock inte i ärenden som är av principiell beskaffenhet eller annars av större vikt. Förvaltningen har i förslag till ny delegationsordning gjort en avvägning mellan en långtgående delegation till samverkansorganisationens medarbetare och vilka beslut som bör anmälans för att nämnden ska bibehålla kontroll och

möjlighet till uppföljning av de beslut som delegerats. Bedömningen är att samverkansorganisationen bör ha delegation på i princip alla de beslut som kan fattas inom ramen för verksamheten för att möjliggöra en effektiv och professionell handläggning. Begränsningar i form av beloppsgränser och anmälan av vissa typer av beslut inskränker samtidigt delegationsrätten. Förvaltningens förslag är även att delegationsordningen ska kompletteras med en arbetsordning för att förtydliga arbetsprocesser ytterligare. Förslag till en ny delegationsordning kommer att beslutas i överförmyndarnämnden i september.

I detta arbete kommer revisionens synpunkter att beaktas i den mån de inte redan har införlivats eller uppmärksammats. Detta arbete kommer att fortsätta under hösten och kommunledningskontorets bedömning är att arbetet i stort kommer att vara klart inför verksamhetsplaneringen för 2022.

Det är en helt ny överförmyndarverksamhet som kommer att formas under hösten 2021. Konkret innebär det att en ny enhet startar upp med sex medarbetare, varav en utgörs av enhetschef. Enhetschefen har rekryterats, liksom en ny handläggare och en ny administratör. Administratörsfunktionen ska testas under en testperiod för att se om den sedan ska permanentas. I den nya organisationen kommer olika ansvarsområden att fördelas inom en större arbetsgrupp och det skapar helt nya förutsättningar för att utveckla verksamheten.

Arbetet med att utveckla verksamheten kommer även att påverkas av riksdagens beslut utifrån betänkande i den sk. Ställföreträdarutredningen, Gode män och förvaltare - en översyn (SOU 2021:36), som är ute på remiss. Utredningen förordar att merparten av de föreslagna lagändringarna ska träda i kraft 1 januari 2023. Lagförslaget innebär en hel del ytterligare förändringar för överförmyndarverksamheten på kort sikt.

Revisionen påpekar att överförmyndarnämndens reglemente behöver kompletteras och korrigeras, då revisionen menar att skrivningarna ska tolkas som att kommunstyrelsen utövar särskilt inflytande över nämnden. Vad gäller kommunens reglementen så utgår de ifrån den struktur som Sveriges kommuner och regioner förespråkar, vilket innebär ett gemensamt reglemente för samtliga nämnder med allmängiltig reglering och sedan ett detaljreglerande reglemente för respektive nämnd- och styrelse. Detta gäller alla nämnder, inklusive de obligatoriska nämnderna såsom överförmyndarnämnden och valnämnden. Skrivningen innebär inte att kommunstyrelsen skulle utöva något särskilt inflytande över överförmyndarnämnden, utan betyder endast att det är kommunstyrelsens som har rätt att tolka reglementena om det skulle uppstå några oklarheter eller tolkningsproblematik. Skrivningen innebär därmed inte att överförmyndarnämnden, eller för den delen någon annan nämnd, lyder under kommunstyrelsen.

Sammantaget visar ovanstående att överförmyndarverksamheten är mitt i en pågående verksamhetsutveckling som ligger helt i linje med revisionens slutsatser.

Ekonomisk bedömning

Förslag till yttrande innebär inga kostnader utöver administrativ tid.

Förslag till beslut

Förslag till beslut i överförmyndarnämnden

Överförmyndarnämnden antar kommunledningskontorets förslag till yttrande, daterat 16 juni 2021 som överförmyndarnämndens eget yttrande.

Beslutet ska skickas till
Kommunrevisionen

Cecilia Knutsson
Stabschef